

Utlåtande om statsrådets förordning om innehållet i och beredningen av samarbetsavtal mellan välfärdsområden

VN/31113/2022

Inlämnat via e-tjänsten utlåtande.fi 20.12.2022

FDUV är en riksomfattande intresseorganisation för svenskspråkiga personer med intellektuell eller liknande funktionsnedsättning och deras närstående. Förbundet representerar tio lokalföreningar samt riksföreningen för personer med intellektuell funktionsnedsättning Steg för Steg. FDUV har ca 2850 medlemmar, men betjänar närmare 5000 personer runt om i Svenskfinland.

Allmänna kommentarer

FDUV anser att förslaget inte i tillräcklig mån beaktat den svenskspråkiga minoritetens behov och särdrag. Förslaget behöver därmed korrigeras för att trygga den svenskspråkiga befolkningens rätt till kvalitativ social- och hälsovård på sitt eget modersmål.

FDUV ställer sig dessutom frågande till att en officiell begäran om utlåtande enbart sänts till välfärdsområdena och kompetenscentren inom det sociala området. År 2016 ratificerade Finland FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I frågor som berör personer med funktionsnedsättning ska konventionsstaterna enligt artikel 4.3 i konventionen höra personer med funktionsnedsättning genom de organisationer som företräder dem.

Det är av yttersta vikt att förordningen beaktar de särskilda behov som den svenskspråkiga minoriteten har. Enligt Europarådets ministerkommittés rekommendation från 2020 om genomförandet av ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter bör Finland garantera att den svenskspråkiga befolkningen i praktiken har tillgång till social- och hälsovård på sitt eget modersmål. Dessutom måste särskilda ansträngningar göras för att förhindra multipel diskriminering av svenskspråkiga barn, äldre och personer med funktionsnedsättning när de använder dessa tjänster.

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag

Enligt 33 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har Västra Nylands välfärdsområde ett specialuppdrag i att stödja utvecklandet av social- och hälsovårdstjänsterna på svenska i hela landet. Enligt social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 16/2021 rd - RP 241/2020 rd) ska Västra Nylands välfärdsområde ge stöd till de andra välfärdsområdena, till exempel genom att skapa nätverk av välfärdsområden som ordnar svenskspråkiga tjänster och genom att producera modeller och material för att definiera de svenskspråkiga tjänstekedjorna och tjänstehelheterna för alla välfärdsområden.

FDUV anser att Västra Nylands specialuppdrag är synnerligen viktigt med tanke på att trygga det forskningsbaserade utvecklingsarbetet och integrationen av social- och hälsovårdstjänster på svenska. Det här förutsätter samarbete över välfärdsområdesgränserna, en tydlig arbetsfördelning samt tillräcklig finansiering. För att stärka de svenskspråkiga tjänsterna för personer med intellektuell funktionsnedsättning är det av yttersta vikt att de tvåspråkiga välfärdsområdena samarbetar kring gemensamma utbildnings-, forskning-, utvecklings- och innovationsinsatser (FUUI).

Enligt FDUV är det problematiskt att den svenskspråkiga FUUI-verksamheten inte beaktas i förordningen. Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag behöver likt Lapplands välfärdsområdes specialuppdrag omnämnas på paragrafnivå i förordningen. Annars riskerar den svenskspråkiga minoriteten att försättas i en ojämlig ställning i förhållande till den övriga befolkningen.

I promemorian nämns Egentliga Finlands specialuppdrag för att samordna ett samarbetsavtal mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena. Detta är inte tillräckligt för att säkerställa FUUI-verksamhet på svenska. Egentliga Finlands välfärdsområdes specialuppdrag är viktigt med tanke på att trygga tillgången till svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster som inte kan ordnas i alla välfärdsområden, men det svarar inte på de behov som finns för att säkerställa utvecklingen av servicen. Eftersom den svenska FUUI-verksamheten inte beaktas i förordningen, innebär det att det inte finns en förpliktelse att utveckla de svenskspråkiga tjänsterna. Även finansieringen av specialuppdraget har förbisetts.

Enligt FDUV finns det därmed följande korrigeringsbehov i förordningen:

- Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag behöver lyftas upp i förordningen 2 § 3 mom. på samma sätt som Lapplands välfärdsområdes specialuppdrag. Även skrivelserna i promemorian om den svenskspråkiga FUUI-verksamheten behöver förtydligas.

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

- 5 § om Helsingfors stad och HUS-sammanslutningens uppgifter bör kompletteras med Västra Nylands specialuppdrag. I likhet med Helsingfors stad och HUS uppdrag skiljer sig även Västra Nylands specialuppdrags struktur och funktion från de övriga välfärdsområdena. Paragrafen bör kompletteras med att Västra Nyland tillsammans med tre tvåspråkiga samarbetsområdena ansvarar för att samarbetsområdenas samarbetsavtal koordineras med samarbetsavtalet för det svenskspråkiga FUUI-verksamheten (som Västra Nyland ansvarar för).
- 33 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård kräver vidare utveckling. För tillfället är paragrafen otydlig och i framtiden behöver paragrafen kompletteras med utbildning, forskning och innovation.
- Organisationerna är en viktig del av den svenska FUUI-verksamheten och de behöver därför beaktas i förordningen på samma sätt som i lagens förarbeten och utskottsbetänkanden.

Lisbeth Hemgård, verksamhetsledare

Vanessa Westerlund, sakkunnig i påverkansarbete

20.12.2022

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi